

โครงการพัฒนากิจกรรมเรียนออนไลน์ด้วยวิธีการเรียนรู้ด้วยการนำ ตนเองของนิสิตวิทยาลัยนวัตกรรมสื่อสารสังคม

THE DEVELOPMENT OF WEB-BASED LEARNING BY SELF-DIRECTED LEARNING OF STUDENTS IN COLLEGE OF SOCIAL COMMUNICATION INNOVATION, SRINAKHARINWIROT UNIVERSITY

ปรมา ศาสตร์จริ

วิทยาลัยนวัตกรรมสื่อสารสังคม มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

บทคัดย่อ

การศึกษาวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ 3 ประการคือ 1) เพื่อจัดทำบทเรียนออนไลน์ที่มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80 รายวิชาการตลาดเบื้องต้น 2) เพื่อศึกษาผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้ด้วยการนำตนเองของนิสิตวิทยาลัยนวัตกรรมสื่อสารสังคม มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ รายวิชาการตลาดเบื้องต้นโดยการเรียนการสอนผ่านบทเรียนออนไลน์ก่อนเรียนและหลังเรียน 3) เพื่อศึกษาความพึงพอใจของนิสิตวิทยาลัยนวัตกรรมสื่อสารสังคม มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ที่มีต่อการใช้บทเรียนออนไลน์รายวิชาการตลาดเบื้องต้น ดำเนินการวิจัยโดยสร้างและพัฒนาบทเรียนออนไลน์ให้มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80 ด้วยการวิเคราะห์สภาพการณ์ การออกแบบบทเรียน การสร้างสตอรี่บอร์ด การสร้างบทเรียน การตรวจสอบและประเมินคุณภาพบทเรียนออนไลน์โดยผู้เชี่ยวชาญ และการหาประสิทธิภาพของบทเรียนโดยนำบทเรียนออนไลน์ไปทดลองจัดการเรียนการสอนกับกลุ่มตัวอย่างซึ่งได้แก่นิสิตวิทยาลัยนวัตกรรมสื่อสารสังคมมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ โดยวิธีสุ่มตัวอย่างแบบง่ายจากประชากร และนำข้อมูลที่ได้รับจากการทดลองมาตรวจสอบหาประสิทธิภาพของบทเรียนให้ได้ตามเกณฑ์ 80/80 สำหรับเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างแบบทดสอบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนบทเรียนออนไลน์ และแบบสำรวจความพึงพอใจของนิสิตวิทยาลัยนวัตกรรมสื่อสารสังคม มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ที่มีต่อการใช้บทเรียนออนไลน์รายวิชาการตลาดเบื้องต้นและตรวจสอบคุณภาพโดยผู้เชี่ยวชาญ ก่อนนำไปทดลองกับนิสิตวิทยาลัยนวัตกรรมสื่อสารสังคม ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้ 1) ผลการหาประสิทธิภาพของบทเรียนออนไลน์ด้วยวิธีการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองของนิสิตวิทยาลัยนวัตกรรมสื่อสารสังคม รายวิชาการตลาดเบื้องต้นที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้นพบว่า มีประสิทธิภาพเท่ากับ 94.14/90.09 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์มาตรฐานที่กำหนด 80/80 และเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้โดยมีประสิทธิภาพของกระบวนการวัดผลคะแนนแบบฝึกหัดภายในหน่วยการเรียนเฉลี่ยเท่ากับ 94.14 และประสิทธิภาพของการวัดผลคะแนนแบบ ทดสอบหลังการเรียนหน่วยการเรียนเฉลี่ยได้เท่ากับ 90.09 2) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนิสิตวิทยาลัยนวัตกรรมสื่อสารสังคมเมื่อเรียนบทเรียนออนไลน์ด้วยวิธีการเรียนรู้ด้วยการนำตนเอง รายวิชาการตลาดเบื้องต้น สามารถตอบสมมติฐานข้อที่ 2 ได้ว่า คะแนนเฉลี่ยของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนิสิตวิทยาลัยนวัตกรรมสื่อสารสังคมที่เรียนบทเรียนออนไลน์ด้วยวิธี การเรียนรู้ด้วยการนำตนเอง รายวิชาการตลาดเบื้องต้น หลังการเรียนมีระดับคะแนนเฉลี่ยสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 3) การศึกษาความพึงพอใจของนิสิตวิทยาลัยนวัตกรรมสื่อสารสังคม มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ที่มีต่อการใช้บทเรียนออนไลน์รายวิชา

การตลาดเบื้องต้น ผลการวิเคราะห์สามารถตอบสนองสมมติฐานข้อที่ 3 ได้ว่านิสิตวิทยาลัยนวัตกรรมสื่อสารสังคม มีความพึงพอใจต่อบทเรียนออนไลน์ด้วยวิธีการเรียนรู้ด้วยการนำตนเอง รายวิชาการตลาดเบื้องต้นอยู่ในเกณฑ์ระดับมาก และพบว่านิสิตมีความพึงพอใจในระดับมากในทุกๆ ด้าน ได้แก่ ด้านการจัดกิจกรรม การเรียนการสอน ด้านเนื้อหาสาระรายวิชาการตลาดเบื้องต้น ด้านเว็บไซต์สำหรับการเรียนการสอน และด้านอื่นๆ

คำสำคัญ: บทเรียนออนไลน์, การเรียนรู้ด้วยการนำตนเอง, ผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้

Abstract

The purposes of developing online lessons for undergraduate students of Social Communication Innovation College are as follows: 1) to evaluate the efficiency of the online lessons for Fundamental Marketing course whether they were congruent with the 80/80 criteria. 2) to compare the results of achievement scores prior to and after taking the online lessons. 3) to assess students' satisfaction with the online lessons. The process of research is to create and develop efficient online lessons due to 80/80 rule by analyzing situations, designing lessons, building story board, checking, and assessing quality of online lessons by specialists, and searching for efficient online lessons by employing them with a groups of students. The sample of this study selected by using simple random sampling are the students of Social Communication Innovation College, Srinakharinwirot University. The method used to examine the efficiency of the online lessons is based on 80/80 criteria. The results of the research are as follows: 1) The efficiency of the online lessons for Fundamental Marketing course is 94.14/90.09, which is higher than the standard based on 80/80 criteria. 2) After employing the online lessons, the students' average scores increased significantly at 0.01 level. 3) The analysis of the satisfaction of students of Social Communication Innovation College, Srinakharinwirot University, to Fundamental Marketing online lessons can attempt to answer the third assumption that students benefit from self- learning of online lessons. Students also appreciate the activities and lessons provided when studying online lessons for Fundamental Marketing.

Keywords: Web-based learning, Self-directed learning, Learning efficiency

บทนำ

จากพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม พ.ศ. 2545 ได้เกิดการปฏิรูปกระบวนการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ มีเป้าหมายหลักที่จะเปลี่ยนสังคมไทยไปสู่สังคมแห่งการเรียนรู้ ทำให้การศึกษาเป็นของทุกคนและเป็นการศึกษาแบบตลอดชีวิต โดยการนำเทคโนโลยีสารสนเทศ และการจัดการแห่งทรัพยากรการเรียนรู้ มาใช้จัดการการศึกษาให้เอื้ออำนวย แก่ผู้เรียนให้สามารถเข้าถึง ศึกษา ค้นคว้าได้ตามความต้องการ ซึ่งการจัดการการเรียนการสอนในยุคสารสนเทศจะเป็นการเรียนรู้และจัดการเรียนการสอนโดยคอมพิวเตอร์ และระบบเครือข่ายคอมพิวเตอร์ ผสมกับระบบการสื่อสารทางไกลมากขึ้น หรือที่เรียกกันว่า “ระบบการเรียนแบบออนไลน์” อันเป็นการแก้ปัญหาในด้านการขาดแคลนแหล่งข้อมูล การเข้าถึงข้อมูลและการขาดแคลนผู้สอนที่ชำนาญเฉพาะเรื่อง การจัดการเรียนการสอนตามแนวคิดนี้ ผู้เรียนต้องใช้ความสามารถในการเรียนรู้ด้วยการนำตนเอง (Self-directed learning) เพื่อศึกษาหาความรู้จากรายวิชาที่ตนเองต้องการ โดยใช้เว็บไซต์เป็นเครื่องมือในการเรียนรู้ด้วยตนเอง

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เป็นสถาบันการศึกษาของรัฐแห่งหนึ่งที่มุ่งส่งเสริมและพัฒนาระบบการเรียนการสอนแบบออนไลน์ เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้โดยมหาวิทยาลัยมีการให้บริการอินเทอร์เน็ตไร้สายแก่นิสิต โดยไม่เสียค่าใช้จ่าย และยังได้เปิดวิทยาลัยนวัตกรรมสื่อสารสังคมรวมถึงหลักสูตรใหม่ๆ มากมาย โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อผลิตบัณฑิตผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้าน และสามารถประยุกต์ความรู้ไปใช้ให้สอดคล้องกับสภาวะการณ์ที่เน้นเทคโนโลยีในปัจจุบัน

การจัดการศึกษาให้กับนิสิตของวิทยาลัยนวัตกรรมสื่อสารสังคม จึงต้องมีการศึกษาแนวทางการจัดการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงของสังคม และนวัตกรรมการศึกษา ผู้วิจัยจึงได้ศึกษาแนวคิดทฤษฎีกลุ่มความรู้ ความเข้าใจ การจัดการเรียนรู้แบบเอกัตภาพ แนวคิดเกี่ยวกับการเรียนรู้ด้วยการนำตนเอง บริบทการให้บริการอินเทอร์เน็ตของมหาวิทยาลัย แนวคิดการพัฒนาสื่อการเรียน

การสอน การสร้างบทเรียนออนไลน์ และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อนำมาเป็นแนวทางในการพัฒนาบทเรียนออนไลน์ให้นิสิตได้ศึกษาโดยวิธีการเรียนรู้ด้วยการนำตนเอง

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

การพัฒนาบทเรียนออนไลน์ด้วยวิธีการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองของนิสิตวิทยาลัยนวัตกรรมสื่อสารสังคม มีความมุ่งหมายของการวิจัย ดังนี้

1. เพื่อจัดทำบทเรียนออนไลน์ รายวิชาการตลาดเบื้องต้นให้มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80
2. เพื่อการศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนิสิตวิทยาลัยนวัตกรรมสื่อสารสังคมที่เรียนบทเรียนออนไลน์ด้วยวิธีการเรียนรู้ด้วยการนำตนเอง รายวิชาการตลาดเบื้องต้น
3. เพื่อศึกษาความพึงพอใจของนิสิตวิทยาลัยนวัตกรรมสื่อสารสังคมที่มีต่อการเรียนบทเรียนออนไลน์ด้วยวิธีการเรียนรู้ด้วยการนำตนเอง รายวิชาการตลาดเบื้องต้น

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ นิสิตวิทยาลัยนวัตกรรมสื่อสารสังคม มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ จำนวน 292 คน (ฐานข้อมูลจากวิทยาลัยนวัตกรรมสื่อสารสังคม : สิงหาคม 2551)

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ นิสิตวิทยาลัยนวัตกรรมสื่อสารสังคม มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ที่ลงทะเบียนเรียน ในปีการศึกษา 2552 ภาคเรียนที่ 1 โดยวิธีสุ่มตัวอย่างแบบง่ายจากประชากร (simple random sampling) โดย

1. กลุ่มทดลองที่ใช้ทดสอบหาประสิทธิภาพของบทเรียนออนไลน์ด้วยวิธีการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองของนิสิตวิทยาลัยนวัตกรรมสื่อสารสังคม รายวิชาการตลาดเบื้องต้น ได้แก่ นิสิตวิทยาลัยนวัตกรรมสื่อสารสังคมมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ที่ยังไม่เคยเรียนรายวิชาการตลาดเบื้องต้น โดยมีการทดลอง 3 ครั้ง ครั้งที่ 1 จำนวน 3 คน ครั้งที่ 2 จำนวน 10 คน และครั้งที่ 3 จำนวน 50 คน โดยไม่ซ้ำกัน

2. กลุ่มทดลองที่ใช้ในการทดสอบความเชื่อมั่นของแบบทดสอบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ได้แก่ นิสิตวิทยาลัยนวัตกรรมการสื่อสารสังคม มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ที่เคยเรียนรายวิชาการตลาดเบื้องต้นมาก่อนแล้ว จำนวน 20 คน

3. กลุ่มทดลองที่ใช้ในการทดสอบความเชื่อมั่นของแบบสอบถามความพึงพอใจที่มีต่อการเรียนบทเรียนออนไลน์ด้วยวิธีการเรียนรู้ด้วยตนเอง ได้แก่ นิสิตวิทยาลัยนวัตกรรมการสื่อสารสังคม มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ กลุ่มทดลองครั้งที่ 2 จำนวน 10 คน

ผู้วิจัยดำเนินการตามขั้นตอนดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 การสร้างและพัฒนาบทเรียนออนไลน์รายวิชาการตลาดเบื้องต้น ดำเนินการดังนี้

1) วิเคราะห์สภาพการณ์

1.1 สภาพการณ์ที่เอื้อต่อการเรียนการสอนด้วยบทเรียนออนไลน์

1.2 หลักการพื้นฐานของการใช้บทเรียนออนไลน์เพื่อเป็นสื่อการเรียนการสอน

1.3 หลักการพื้นฐานวิธีการเรียนรู้ด้วยตนเอง

1.4 วิเคราะห์กระบวนการจัดการเรียนการสอนรายวิชาการตลาดเบื้องต้น

2) การออกแบบบทเรียนประกอบด้วย

2.1 การวิเคราะห์หลักสูตร (curriculum analysis)

2.2 การวิเคราะห์เนื้อหา (content analysis)

2.3 กำหนดวัตถุประสงค์ของบทเรียน (objective)

2.4 กำหนดเนื้อหาและกิจกรรม (content and activity)

2.5 การกำหนดวิธีการนำเสนอ (scenario)

3) การสร้างสตอรี่บอร์ด (Storyboard) บทเรียน

4) การสร้างบทเรียนออนไลน์

ขั้นตอนที่ 2 การสร้างและตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. การตรวจสอบและประเมินคุณภาพ

บทเรียนออนไลน์

2. การตรวจสอบและประเมินคุณภาพแบบประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

3. การตรวจสอบและประเมินคุณภาพแบบสำรวจความพึงพอใจของนิสิตวิทยาลัยนวัตกรรมการสื่อสารสังคมที่มีต่อการเรียนบทเรียนออนไลน์ด้วยวิธีการเรียนรู้ด้วยตนเอง รายวิชาการตลาดเบื้องต้น

ขั้นตอนที่ 3 การจัดกระทำและการวิเคราะห์ข้อมูล

1. การหาประสิทธิภาพของบทเรียนออนไลน์ให้ได้ตามเกณฑ์ 80/80

2. การศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

3. การศึกษาความพึงพอใจของนิสิตวิทยาลัยนวัตกรรมการสื่อสารสังคมที่มีต่อการเรียนบทเรียนออนไลน์ด้วยวิธีการเรียนรู้ด้วยตนเอง รายวิชาการตลาดเบื้องต้น

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

1. ประเมินความเหมาะสมของเนื้อหาการเรียนการสอนรายวิชาการตลาดเบื้องต้นและรูปแบบบทเรียนออนไลน์ รายวิชาการตลาดเบื้องต้น ของบทเรียนออนไลน์ รายวิชาการตลาดเบื้องต้น โดยผู้เชี่ยวชาญ ใช้ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

2. ประเมินความสอดคล้องของบทเรียนออนไลน์ รายวิชาการตลาดเบื้องต้น และความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาของแบบทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน รายวิชาการตลาดเบื้องต้น โดยผู้เชี่ยวชาญ ใช้ค่าดัชนีความสอดคล้อง IOC

3. วิเคราะห์แบบทดสอบและแบบฝึกหัดภายในหน่วยการเรียนรายข้อเพื่อหาความยากง่าย (p) ค่าอำนาจจำแนก (r) และหาค่าความเชื่อมั่น (KR-20) ของแบบทดสอบและแบบฝึกหัดภายในหน่วยการเรียนทั้งฉบับ

4. วิเคราะห์หาค่าความเชื่อมั่นของแบบสำรวจความพึงพอใจของนิสิตวิทยาลัยนวัตกรรมการสื่อสารสังคมที่มีต่อการเรียนบทเรียนออนไลน์ด้วยวิธีการเรียนรู้ด้วยตนเองรายวิชาการตลาดเบื้องต้นโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปวิเคราะห์แบบ Reliability Model Alpha

5. วิเคราะห์ข้อมูลเพื่อทดสอบสมมติฐาน

5.1 หาประสิทธิภาพของบทเรียนออนไลน์ด้วยวิธีการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองของนิสิตวิทยาลัยนวัตกรรมการสื่อสารสังคม รายวิชาการตลาดเบื้องต้น โดยหาความสัมพันธ์ระหว่างคะแนนที่ได้จากการทำแบบฝึกหัดระหว่างบทเรียนกับคะแนนที่ได้จากการทำแบบทดสอบหลังเรียน โดยคิดคะแนนเป็นร้อยละจากนั้นนำผลคะแนนที่ได้มาเปรียบเทียบและหาประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80

5.2 วิเคราะห์ข้อมูลระดับความพึงพอใจของนิสิตวิทยาลัยนวัตกรรมการสื่อสารสังคมที่มีต่อการเรียนบทเรียนออนไลน์ด้วยวิธีการเรียนรู้ด้วยการนำตนเอง รายวิชาการตลาดเบื้องต้น เป็นการนำผลคะแนนที่ได้รับจากการตอบแบบสำรวจแล้วนำมาเปรียบเทียบกับเกณฑ์ ทำการแปลความหมายของค่าเฉลี่ยแต่ละข้อตามที่กำหนดไว้

ผลการวิจัย

ในการวิจัยสามารถสรุปผลได้ดังนี้

1. ผลการหาประสิทธิภาพของบทเรียนออนไลน์ด้วยวิธีการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองของนิสิตวิทยาลัยนวัตกรรมการสื่อสารสังคม รายวิชาการตลาดเบื้องต้นที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้นพบว่ามีประสิทธิภาพเท่ากับ 94.14/90.09 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์มาตรฐานที่กำหนด 80/80 และเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ โดยมีประสิทธิภาพของกระบวนการวัดผลคะแนนแบบฝึกหัดภายในหน่วยการเรียนเฉลี่ยเท่ากับ 94.14 และประสิทธิภาพของการวัดผลคะแนนแบบทดสอบหลังการเรียนหน่วยการเรียนเฉลี่ยได้เท่ากับ 90.09

2. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนิสิตวิทยาลัยนวัตกรรมการสื่อสารสังคมเมื่อเรียนบทเรียนออนไลน์ด้วยวิธีการเรียนรู้ด้วยการนำตนเอง รายวิชาการตลาดเบื้องต้นสามารถตอบสมมติฐานข้อที่ 2 ได้ว่า คะแนนเฉลี่ยของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนิสิตวิทยาลัยนวัตกรรมการสื่อสารสังคมที่เรียนบทเรียนออนไลน์ด้วยวิธีการเรียนรู้ด้วยการนำตนเอง รายวิชาการตลาดเบื้องต้น หลังการเรียนมีระดับคะแนนเฉลี่ยสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

3. การศึกษาความพึงพอใจของนิสิตวิทยาลัยนวัตกรรมการสื่อสารสังคมมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ที่มีต่อการใช้บทเรียนออนไลน์รายวิชาการตลาดเบื้องต้น ผลการวิเคราะห์สามารถตอบสมมติฐานข้อที่ 3 ได้ว่า นิสิตวิทยาลัยนวัตกรรมการสื่อสารสังคม มีความพึงพอใจต่อบทเรียนออนไลน์ด้วยวิธีการเรียนรู้ด้วยการนำตนเอง รายวิชาการตลาดเบื้องต้นอยู่ในเกณฑ์ระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ยรวมและพบว่านิสิตมีความพึงพอใจในระดับมากในทุกๆ ด้าน ได้แก่ ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ด้านเนื้อหาสาระรายวิชาการตลาดเบื้องต้น ด้านเว็บไซต์สำหรับการเรียนการสอน และด้านอื่นๆ

สรุปและอภิปรายผล

การพัฒนาบทเรียนออนไลน์ด้วยวิธีการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองของนิสิตวิทยาลัยนวัตกรรมการสื่อสารสังคม รายวิชาการตลาดเบื้องต้นในครั้งนี้ ได้ผลการศึกษาที่จะนำมาอภิปรายดังต่อไปนี้

1. ผลการหาประสิทธิภาพของบทเรียนออนไลน์ด้วยวิธีการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองของนิสิตวิทยาลัยนวัตกรรมการสื่อสารสังคม รายวิชาการตลาดเบื้องต้น

ผลการหาประสิทธิภาพของบทเรียนออนไลน์ด้วยวิธีการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองของนิสิตวิทยาลัยนวัตกรรมการสื่อสารสังคม รายวิชาการตลาดเบื้องต้นพบว่าประสิทธิภาพเท่ากับ 94.14/90.09 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์มาตรฐานที่กำหนด 80/80 เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ สามารถอธิบายได้ว่าเป็นผลมาจากการออกแบบบทเรียนออนไลน์ และการพัฒนาบทเรียนออนไลน์อย่างเป็นระบบ โดยแบ่งขั้นตอนการดำเนินการออกเป็น ขั้นตอนการสร้างโครงร่างบทเรียนออนไลน์ ขั้นตอนการประเมินโครงร่างบทเรียนออนไลน์ และขั้นตอนการพัฒนาบทเรียนออนไลน์ โดยมีรายละเอียดคือ ขั้นตอนการสร้างโครงร่างบทเรียนออนไลน์ประกอบด้วย ขั้นตอนวิเคราะห์สภาพการที่เอื้อต่อการเรียนการสอนด้วยบทเรียนออนไลน์ การออกแบบบทเรียนการสร้างสตอรี่บอร์ด (storyboard) การสร้างบทเรียน และการตรวจสอบและประเมินคุณภาพบทเรียน ขั้นตอนการประเมินโครงร่างบทเรียนออนไลน์เป็นการ

ประเมินความสอดคล้องขององค์ประกอบต่างๆ ของการพัฒนาบทเรียนออนไลน์ด้วยวิธีการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองของนิสิตวิทยาลัยนวัตกรรมการสื่อสารสังคม รายวิชาการตลาดเบื้องต้น และประเมินความเหมาะสมของเนื้อหาวิชาการตลาดเบื้องต้น และรูปแบบของบทเรียนออนไลน์รายวิชา จากนั้นจึงเป็นขั้นตอนการพัฒนาบทเรียนออนไลน์โดยการปรับปรุงโครงสร้างรายวิชาให้มีความสมบูรณ์พร้อมนำไปทดสอบหาประสิทธิภาพของบทเรียนออนไลน์ด้วยวิธีการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองของนิสิตวิทยาลัยนวัตกรรมการสื่อสารสังคม รายวิชาการตลาดเบื้องต้นต่อไป

กล่าวได้ว่าบทเรียนออนไลน์ที่ได้พัฒนาขึ้นด้วยวิธีการเรียนรู้ด้วยการนำตนเอง มีหลักการว่าการจัดกระบวนการเรียนการสอนที่พัฒนาผู้เรียนให้เกิดการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองจะต้องให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในกระบวนการเรียนตั้งแต่เริ่มแรก ผู้เรียนต้องเลือกว่าตนเองต้องการเรียนรู้อะไรแล้วกำหนดเป้าหมายในการเรียน วิธีการเรียนควรส่งเสริมกิจกรรมการเรียนแบบร่วมมือ เปิดโอกาสให้สมาชิกกลุ่มแลกเปลี่ยนความรู้ประสบการณ์ การให้ข้อมูลย้อนกลับช่วยเสริมแรงซึ่งกันและกันทำให้การเรียนรู้ด้วยการนำตนเองมีประสิทธิภาพมากขึ้นนำไปสู่การที่ผู้เรียนสามารถสังเคราะห์ความรู้ด้วยการเชื่อมโยงมโนทัศน์ต่างๆ เป็นการส่งเสริมผู้เรียนสร้างความรู้ด้วยตนเอง [1-4] เคมพ์ มอริสสัน และรอสส์ [5] กล่าวว่า การออกแบบการเรียนการสอนที่เป็นระบบทำให้การเรียนการสอนมีคุณภาพและ ทิศนา แคมมณี [6] ได้กล่าวว่า รูปแบบการเรียนการสอน เป็นแบบแผนการเรียนการสอนที่ได้รับการจัดระบบอย่างสัมพันธ์สอดคล้องกับทฤษฎีและหลักการเรียนรู้หรือการสอนที่รูปแบบนั้นยึดถือ และได้รับการพิสูจน์ทดสอบว่ามีประสิทธิภาพจะช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ตามจุดมุ่งหมายเฉพาะของรูปแบบนั้น ผู้สอนสามารถนำไปใช้เป็นแผนในการจัดดำเนินการสอนได้

การหาประสิทธิภาพของบทเรียนออนไลน์ด้วยวิธีการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองของนิสิตวิทยาลัยนวัตกรรมการสื่อสารสังคม รายวิชา

การตลาดเบื้องต้น เป็นการดำเนินการทดลองหาประสิทธิภาพตามกระบวนการวิจัยและพัฒนา โดยทดลองใช้บทเรียนกับกลุ่มทดลอง 3 ครั้ง โดยการทดลองครั้งแรกเป็นการตรวจสอบข้อบกพร่อง ปัญหาอุปสรรค ข้อจำกัดต่างๆ ของบทเรียนออนไลน์ ก่อนนำไปให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเพื่อต้องการปรับปรุงวิธีการสอน บทเรียนออนไลน์ เนื้อหารายวิชาการตลาดเบื้องต้น และแบบทดสอบผลสัมฤทธิ์ ให้บทเรียนออนไลน์มีความครอบคลุมเหมาะสมมากยิ่งขึ้น จากนั้นจึงนำไปทำการทดลองครั้งที่ 2 เพื่อทดสอบเครื่องมือในการวิจัยการนำไปใช้จริง และการทดลองครั้งที่ 3 เป็นการจัดการเรียนการสอนเสมือนจริงผ่านเว็บไซต์ที่ได้พัฒนาขึ้นและจากการทดลองครั้งที่ 3 พบว่ามีประสิทธิภาพเท่ากับ 94.14/90.09 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์มาตรฐานที่กำหนด 80/80 เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

2. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนิสิตวิทยาลัยนวัตกรรมการสื่อสารสังคมที่เรียนบทเรียนออนไลน์ด้วยวิธีการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองรายวิชาการตลาดเบื้องต้น

จากการทดลองพบว่าคะแนนเฉลี่ยผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนิสิตวิทยาลัยนวัตกรรมการสื่อสารสังคมที่เรียนบทเรียนออนไลน์ด้วยวิธีการเรียนรู้ด้วยการนำตนเอง รายวิชาการตลาดเบื้องต้น หลังการเรียนมีระดับคะแนนเฉลี่ยสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานที่ผู้วิจัยตั้งไว้ ทั้งนี้ สามารถอธิบายได้ว่าอาจเป็นเพราะบทเรียนออนไลน์รายวิชาการตลาดเบื้องต้นที่ผู้วิจัยได้พัฒนาขึ้น เพื่อให้ นิสิตวิทยาลัยนวัตกรรมการสื่อสารสังคมเรียนรู้ด้วยวิธีการนำตนเอง ผู้วิจัยได้วางแผนวิธีการจัดการเรียนการสอนอย่างเป็นระบบ จัดทำแผนการจัดการเรียนการสอนบทเรียนออนไลน์ด้วยวิธีการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองของนิสิตวิทยาลัยนวัตกรรมการสื่อสารสังคม รายวิชาการตลาดเบื้องต้น กำหนดตารางกิจกรรม

การเรียนรู้เป็นลำดับขั้นตอน และจัดเตรียมสื่อและเอกสารที่ต้องใช้ในแต่ละกิจกรรมการเรียนรู้ มีการจัดทำคู่มือการเรียนรู้บทเรียนออนไลน์ด้วยวิธีการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองของนิสิตวิทยาลัยนวัตกรรมสื่อสารสังคม รายวิชาการตลาดเบื้องต้น สำหรับนิสิตและสำหรับผู้สอน บนเว็บไซต์บทเรียนออนไลน์ มีคำชี้แจงรายละเอียดต่างๆ ประกอบกับมีการให้ผู้เรียนจัดทำแผนการเรียนรู้ของตนเอง ทำให้นิสิตวิทยาลัยนวัตกรรมมีแนวทางในการเรียนรู้ สามารถดำเนินกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองได้อย่างอิสระ ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดและทฤษฎีการสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเองของนักการศึกษาหลายคน อาทิ โนลส์ [7] เวอร์เนอร์และเดวิส [8] ฮอลโลแรน [9] สเตียร์ส [10] ที่เชื่อว่า การจัดระเบียบโครงสร้างการนำเสนอเนื้อหาบทเรียนในลักษณะสื่อหลายมิติ จะตอบสนองต่อวิธีการเรียนรู้ของมนุษย์ ในความพยายามที่จะเชื่อมโยงความรู้ใหม่กับความรู้ที่มีอยู่เดิมได้เป็นอย่างดี จนกระทั่งเกิดความรู้ใหม่ขึ้นมาหรือเกิดการเรียนรู้ได้ ซึ่งการเรียนรู้ดังกล่าวจะเกิดขึ้นโดยผ่านประสบการณ์ของแต่ละคน ผู้เรียนสามารถที่จะมีอิสระในการควบคุมการเรียนรู้ของตน (learner control) ตามความสามารถ ความสนใจ ความถนัด และพื้นฐานความรู้ของตนได้อย่างเต็มที่ จึงส่งผลให้นิสิตวิทยาลัยนวัตกรรมสื่อสารสังคมมีประสิทธิภาพในการเรียนสูงขึ้น แสดงให้เห็นว่าบทเรียนออนไลน์รายวิชาการตลาดเบื้องต้นที่ผู้วิจัยได้พัฒนาขึ้นสามารถใช้เป็นสื่อจัดการเรียนการสอนได้เป็นอย่างดี เพราะหลังจากที่นิสิตนวัตกรรมสื่อสารสังคมได้ศึกษาเนื้อหาสาระและทำกิจกรรม และได้ทำแบบทดสอบเพื่อวัดผลหลังการเรียนรู้ พบว่าผลการทดสอบหลังการเรียนรู้ทุกหน่วยการเรียนรู้สูงกว่าก่อนการเรียนรู้ ซึ่งเท่ากับว่านิสิตนวัตกรรมสื่อสารสังคมเกิดการเรียนรู้ขึ้นผ่านบทเรียนออนไลน์ดังกล่าว ดังนั้น บทเรียนออนไลน์รายวิชาการตลาดเบื้องต้นจึงเป็นสื่อที่มีประสิทธิภาพ สามารถนำไปใช้จัดการเรียนการสอนด้วยวิธีการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองกับนิสิตวิทยาลัยนวัตกรรมสื่อสารสังคมได้เป็นอย่างดี

3. ผลความพึงพอใจของนิสิตวิทยาลัยนวัตกรรมสื่อสารสังคมที่มีต่อการเรียนบทเรียน

ออนไลน์ด้วยวิธีการเรียนรู้ด้วยการนำตนเอง รายวิชาการตลาดเบื้องต้น

ผลการศึกษาความพึงพอใจของนิสิตวิทยาลัยนวัตกรรมสื่อสารสังคมที่มีต่อการเรียนบทเรียนออนไลน์ด้วยวิธีการเรียนรู้ด้วยการนำตนเอง รายวิชาการตลาดเบื้องต้น พบว่า นิสิตวิทยาลัยนวัตกรรมสื่อสารสังคมมีความพึงพอใจต่อการเรียนบทเรียนออนไลน์ด้วยวิธีการเรียนรู้ด้วยการนำตนเอง รายวิชาการตลาดเบื้องต้น ที่ผู้วิจัยได้พัฒนาขึ้น ทุกด้านในระดับมากเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ได้แก่ ด้านการจัดการเรียนการสอน ด้านเนื้อหาสาระรายวิชาการตลาดเบื้องต้น ด้านการออกแบบและการใช้งานเว็บไซต์สำหรับการเรียนการสอน และด้านอื่นๆ เช่น บรรยากาศของการเรียน อาจารย์ผู้สอน ผลการประเมินความอภิปรายได้ดังนี้

1) ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยซึ่งทำหน้าที่เป็นผู้สอนมีบทบาทในฐานะผู้อำนวยความสะดวก เน้นการสร้างบรรยากาศและสร้างสัมพันธภาพกับผู้เรียน สนับสนุนและส่งเสริมผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองโดยการชี้แนะแหล่งเรียนรู้ที่นิสิตสนใจให้คำอธิบายขยายความและช่วยเหลือให้นิสิตเกิดความชัดเจนในเรื่องที่อธิบาย ถือเป็นบทบาทที่เอื้ออำนวยต่อการเรียนรู้มากกว่าการออกคำสั่งบังคับ เป็นลักษณะการเรียนรู้ในวัยผู้ใหญ่ตรงกับลักษณะของกลุ่มตัวอย่างที่เป็นนิสิตวิทยาลัยนวัตกรรมสื่อสารสังคม สอดคล้องกับแนวคิดของ โนลส์ [1] ที่กล่าวว่า ผู้เรียนผู้ใหญ่ต้องการนำตนเอง การให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการเรียน โดยมีผู้สอนเป็นผู้อำนวยความสะดวกในการเรียนรู้ เป็นการสร้างแรงจูงใจในการเรียน ทำให้ผู้เรียนมีความรู้สึกที่ดีต่อผู้สอนและการเรียนการสอน

2) ผู้เรียนมีความพึงพอใจความพร้อมของแหล่งวิทยาการเพื่อการเรียนรู้อยู่ในระดับปานกลาง สาเหตุเนื่องจากในช่วงที่มีการจัดการเรียนการสอนมีการปรับปรุงระบบเทคโนโลยีสารสนเทศของมหาวิทยาลัย เป็นเหตุให้การค้นคว้าทางอินเทอร์เน็ตมีความซับซ้อน ส่วนแหล่งการเรียนรู้ในห้องสมุดของมหาวิทยาลัยมีไม่เพียงพอ

กับนิสิต ไม่ทันสมัย นิสิตจึงรู้สึกว่ามีอุปสรรคในการค้นคว้าศึกษา แสวงหาข้อมูล มีความไม่สะดวกซึ่งตามหลักการจัดการเรียนการสอนด้วยวิธีการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองจำเป็นต้องมีแหล่งข้อมูลให้ผู้เรียนอย่างเพียงพอ ผู้เรียนสามารถเลือกใช้เรียนได้ในทุกที่และทุกโอกาส

3) นิสิตส่วนมากยังไม่คุ้นเคยกับวิธีการเรียนการสอน การใช้เวลาในการเข้ากลุ่มมีค่อนข้างน้อยทำให้เหลือเวลาในการอภิปรายค่อนข้างน้อย ผู้สอนและผู้เรียนแก้ปัญหาโดยการประชุมกลุ่มนอกชั้นเรียน ซึ่งผู้เรียนบางคนมีภารกิจอื่นทำให้การนัดเวลาประชุมกลุ่มนอกชั้นเรียนทำได้ลำบาก ไม่ครบจำนวนสมาชิกสำหรับในหน่วยการเรียนหลังๆ นิสิตส่วนมากให้ความเห็นว่ามามีกิจกรรมของมหาวิทยาลัยและต้องทำรายงานในรายวิชาอื่นค่อนข้างมากทำให้ไม่มีเวลาศึกษาทบทวน การทำกิจกรรมประกอบบทเรียน ค้นคว้าหาข้อมูล ได้อย่างที่ตั้งใจไว้

สอดคล้องกับแนวคิดของ พิษุคุริช [11] เสนอว่าการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองต้องใช้เวลาแก่ผู้เรียนอย่างเพียงพอในการค้นคว้าหาความรู้ด้วยการนำตนเอง ซึ่งการกำหนดระยะเวลาในการเรียนอาจทำให้นิสิตไม่สามารถเรียนรู้ได้อย่างที่ต้องการตามวัตถุประสงค์ของบทเรียน

3. ควรมีการติดตามแผนงานและโครงการต่างๆ ที่กำหนดไว้ในกิจกรรมการเฝ้าระวังและแก้ไขปัญหาสถานการณ์ชายแดนเพื่อความสงบเรียบร้อยและความมั่นคงของรัฐตามตัวชี้วัดผลผลิตเชิงคุณภาพตามแผน พรบงบประมาณแต่ละปีอย่างต่อเนื่องเพื่อให้เกิดการใช้จ่ายงบประมาณที่ได้รับอย่างสอดคล้องกับนโยบาย เป้าหมายที่กำหนดรวมทั้งอย่างคุ้มค่าและเกิดประโยชน์สูงสุด

4. ควรนำผลการสำรวจครั้งนี้ไปปรับปรุงการดำเนินงานของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อให้เกิดการพัฒนาต่อไป

เอกสารอ้างอิง

- [1] Knowles, M.S. (1989). The Making of an Adult Educator : an Autobiographical Journey. San Francisco, CA.: Jossey-Bass.
- [2] Hmelo, C. E. and Lin., X. (2000). "Becoming Self-Directed Learners : Strategy Development in Problem-Based Learning". In Evenson.
- [3] BLUMBERG, P. Evaluating the Evidence that Problem-based Learners are Self-directed Learners: A Review of the Literature. [online] available <http://alh.sagepub.com/cgi/content/abstract/7/2/155>. 2000
- [4] สุวัฒน์ วัฒนวงศ์. (2542). การเรียนรู้ด้วยการนำตนเองของผู้เรียนการศึกษาต่อเนื่องสายอาชีพ. วิทยานิพนธ์ ศศ.ด. (อาชีวศึกษา) กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- [5] Kemp, J. E., Morrison ,G. R., Ross, S. M. (1994). Designing effective instruction. New York: Macmillan.
- [6] ทิศนา แหมมณี. (2548). ศาสตร์การสอน. กรุงเทพมหานคร: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- [7] Knowles, M.S. (1978). Self-Directed Learning. A Guide for Learners and Teachers. Chicago: Association Press.
- [8] Werther, W.B., and Davis, K. (1981). Personal management and human resource. Tokyo: McGraw Hill.
- [9] Halloran, Jean M. (1983). Applied Humand Relations : An organizational approach. Prentice-Hall; 2nd edition.

- [10] Steers, R.M. (1984). Motivation and work behavior. New York: McGraw – Hill.
- [11] Piskurich, G.M. (1993). Self-directed Learning: A Practical Guide to Design, Development, and Implementation, San Francisco: Jossey-Bass.